

ביידן חס על איראן ונוזף בישראל

02.04.2023 | דוד מ' וינברג written by

נשיא ארצות הברית ג'ו ביידן נזף בשבוע שעבר את הנזיפה הקשה ביותר שלו אי-פעם בממשלת נתניהו, והזהיר ש"ישראל אינה יכולה להמשיך בדרך זו" בנוגע להצעות לרפורמה המשפטית וליזמות חקיקה אחרות, "אנטי-דמוקרטיות" לכאורה. "אני מקווה שהוא (נתניהו) ייסוג מזה", אמר ביידן, והוסיף שאין לו כוונה להזמין את נתניהו לבית הלבן "בזמן הקרוב".

למרבה הצער, ייתכן שנשמע בימים הקרובים דוברים של הבית הלבן ומחלקת המדינה מגבירים את הלחץ על נתניהו כדיבורים מתנשאים על הצורך "להגן על הדמוקרטיה" ו"להימנע מסמכותנות".

דוברים אלה יטענו ש"אנחנו מאמינים שכיבוד זכויות האדם, חירויות היסוד וחברה אזרחית חזקה חשובים באופן קריטי לממשל אחראי וקשוב", ובכך ירמזו שישראל אינה שותפה לאמונה זו משום שהרפורמה המשפטית תגביל כמה סמכויות שנטל לעצמו בית המשפט העליון בישראל.

ואז הם יפליגו בדרשות נגד הרחבת ההתנחלויות "שלגמרי אינן עולות בקנה אחד עם המאמצים להוריד את המתח ולהבטיח רגיעה, ופוגעות בסיכויים לפתרון שתי המדינות"¹, או משהו כזה.

וכאשר צה"ל או משטרת ישראל יפעלו נגד פורעים פלסטינים בירושלים או בגדה המערבית² אלימות שלמרבה הצער היא די צפויה במהלך תקופת הרמדאן הנוכחית, בהתחשב בהתפרקות הרשות הפלסטינית ובנטייתן של קבוצות אסלאמיות קיצוניות לנצל את חולשתה של הרשות ואת מה שהן תופסות כחולשתה של ישראל³ ממשל ביידן יהלום שוב בישראל.

דוברי הבית הלבן ומחלקת המדינה יקראו "לכל הצדדים" לעצור את האלימות, אבל יבהירו שווינגטון רואה את פעולות הביטחון של ישראל כ"משלהבות במיוחד ולא מידתיות".

ואז הם יתחילו שוב לקשקש על האפשרות לפתוח מחדש את הקונסוליה של ארצות הברית בירושלים, שלמעשה תהיה שגרירות לרשות הפלסטינית. (הקונסוליה הזו נסגרה בידי ממשל טראמפ, כשהממשל הכיר בריבונותה המלאה של ישראל בירושלים והעביר את שגרירות ארצות הברית מתל אביב לירושלים.)

מדוע ממשל ביידן מציק לישראל בעניינים אלה? מדוע הוא מתלונן על עניין ישראלי פנימי לגמרי כמו הרפורמה המשפטית, או לגבי ירושלים, הפלסטינים וההתנחלויות, כשאפילו פקידי הממשל הכי פחות פרו-ישראליים יודעים שהרשות הפלסטינית מערימה קשיים ואינה ראויה לשום פרס מווינגטון, ושאינן שום תהליך שלום מציאותי באופק?

באיזה יתרון זוכה הממשל במאבק החשוב הרבה יותר במזרח התיכון⁴ התחרות האסטרטגית האדירה שניצבת בפני ארצות הברית עם התפשטותה של סין והאדרתה העצמית של רוסיה⁵

בכך שהוא חובט בשותפתו הביטחונית החיונית, ישראל?

האם זה משום שביידן באמת חושש לטוהר הדמוקרטיה בישראל? ייתכן שיש לזה איזשהו משקל, אבל לדעתי ההסבר העמוק יותר להסלמה הנוכחית במתח בין ארצות הברית וישראל הוא הכניעה האמריקאית לאיראן.

ביידן מאותת לנתניהו: תפסיק לדבר על פצצת הגרעין האיראנית, ושלא תעז לתקוף את איראן, או שארצות הברית תמרר לך את החיים בחזיתות רבות אחרות.

במילים אחרות, ביידן מדבר בקול רם על שופטים, רפורמה משפטית, ירושלים ושימוש מושכל בכוח בשטחים, בעיקר כדי להכריח את נתניהו להיכנע בנושא איראן.

שלא תטעו: ביידן אינו מתכוון לפעול נגד איראן ☒ למרות ההתקפות האיראניות על כוחות אמריקאים ומטרות אחרות במפרץ, למרות הייצור המורחב והייצוא של רחפני תקיפה (כולל לרוסיה לשימוש באוקראינה), ולמרות ניסיונותיה המתמשכים של איראן לבנות ציר אנטי-אמריקאי במזרח התיכון.

ביידן קרוב יותר מתמיד להסכמה עם טהרן ☒ למרות העשרת האורניום האיראני לרמה שקרובה לייצור פצצה (84% לדברי הסוכנות הבינלאומית לאנרגיה אטומית, קרוב מאוד ל-90%, הרמה ההכרחית לייצור נשק אטומי), למרות צבירתו של אורניום בדרגת נשק עבור כחמישה כלי נשק גרעיניים תוך שלושה חודשים, ולמרות הבטחתו של ביידן שלעולם לא יאפשר לאיראן להשיג נשק גרעיני.

יושב ראש המטות המשולבים של ארצות הברית, הגנרל מארק א' מילי, אמר בשימוע בקונגרס בשבוע שעבר שארצות הברית "נשארת מחויבת, כעניין של מדיניות, לכך שלאיראן לא יהיה נשק גרעיני מוכן לשימוש". שימו לב למושג החדש ☒ "מוכן לשימוש". זה מרמז על כך שממשל ביידן מוכן להשלים עם נשק גרעיני בידי איראן כל עוד הוא אינו "מוכן לשימוש", או במילים אחרות, פרוס בשטח.

זהו שינוי דרמטי במדיניות הממשל ☒ מאסטרטגיה של מניעת נשק גרעיני מאיראן לעמדה מרוככת הרבה יותר, של מניעת פריסת נשק גרעיני בידי איראן, אך לא מניעה של ייצור נשק כזה. כמעט אף אחד לא שם לב לנסיגה המדהימה במדיניות ארצות הברית באחת מסוגיות הביטחון העולמי הגדולות ביותר!

ההתייחסות ל"נשק גרעיני מוכן לשימוש" מבהירה שביידן לא ישתמש בכוח כדי לעצור את איראן מלפרוץ את התחייבויותיה לאי-הפצת נשק ומלייצר פצצה גרעינית אחת או יותר. הוא רק רוצה להוריד את סוגיית הגרעין האיראני מסדר היום שלו ולסלק אותה מדרכו. במילים אחרות, הוא מעוניין לטאטא אותה אל מתחת לשטיח.

ממשל ביידן בהחלט אינו מתכוון לאפשר לישראל או למבקרים אחרים לעמוד בדרכו. הוא אינו

רוצה שישראל תתקוף באיראן. הדרך הטובה ביותר להבטיח את היענותה של ישראל למדיניות ארצות הברית בנושא איראן, באופן מעשי אם לא במוצהר, היא באמצעות איום בהתרחקותה של ארצות הברית מישראל בגלל סוגיות של "העיקרון הדמוקרטי" או עניינים הנוגעים לפלסטינים.

מה שעצוב במיוחד הוא שיש דרכים לעצור את התקדמותה העיקשת של איראן לעבר פצצה גרעינית ולעבר הגמוניה אזורית מבלי להגיע בהכרח למלחמה.

במאמר חשוב שפורסם בשבוע שעבר ב"ניוזוויק", שני מומחי ביטחון ישראליים מובילים (מאיר בן שבת ממכון משגב לאסטרטגיה ציונית ולביטחון לאומי, וערן לרמן ממכון ירושלים לאסטרטגיה ולביטחון) טענו שאיום אמין מצד צבא ארצות הברית נגד משטר האיטולות **יצמצם** את הסיכון במלחמה אמיתית. הוא גם יוכל להסיג אחורה את הסחף של שחקניות אזוריות לעבר רוסיה וסין. לדבריהם, בלי איום כזה מצד ארצות הברית הסיכוי להתפרצות אלימה במזרח התיכון יגדל באופן משמעותי.

לדברי בן שבת ולרמן, מפת דרכים אמיתית של ממשל ביידן להתמודדות עם איראן תכלול את הרכיבים הבאים: חזרה מהירה לסנקציות על איראן עם פיקוח הדוק (בייחוד על ייצוא נפט איראני וטכנולוגיות דו-שימושיות), איתור תאי טרור של משמרות המהפכה ברחבי אירופה, השעיית חברותה של איראן בפורומים בינלאומיים, סנקציות ולחץ כלכלי על יחידים וארגונים המעורבים בדיכוי זכויות אדם, עונשים על תעשיות מפתח איראניות, צעדי שיבוש סמויים נגד תוכנית הגרעין של איראן, ובעיקר, הכנה והפגנה של איום צבאי אמין נגד המשטר האיראני.

כדי לדייק את זה עוד יותר, מארק דובוויץ ואורדה קיטרי מהקרן להגנת הדמוקרטיה בושינגטון מנו יותר ממאתיים אמצעים ספציפיים (בתחומי הצבא, הסייבר, הכלכלה, האנרגיה, החוק והדיפלומטיה) שסוכנויות הממשל של ארצות הברית יכולות לנקוט ב"פריסת אלמנטים מרובים של כוח לאומי" כדי להתמודד עם איומים מצד הרפובליקה האסלאמית של איראן.

אם יינקטו ביחד, אמצעים אלה יגבירו את ההרתעה האמריקאית וימנעו מלחמה. הם ייתרו את הצורך של ישראל להכות באיראן. למרבה הצער, הנשיא ביידן מעדיף לעשות הנחות לאיראן ולנזוף בישראל; לחוס על האיטולות ולגעור בנתניהו.

▪ המאמר פורסם לראשונה באתר News1 מחלקה ראשונה בתאריך 02.04.2023